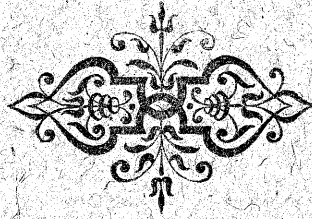

ا - ب کتابی

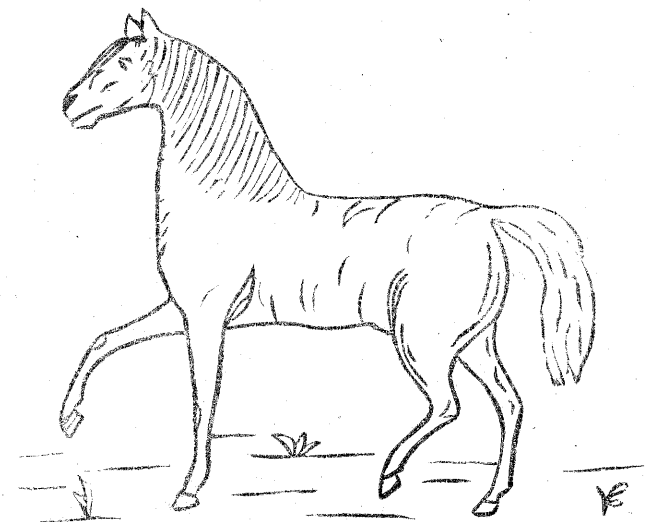

کاشغر شہریدہ نوین نازک نینک
باشمہ خانہ سیدا باسیلدی

۱۹۳۶

ا - ب کتابی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

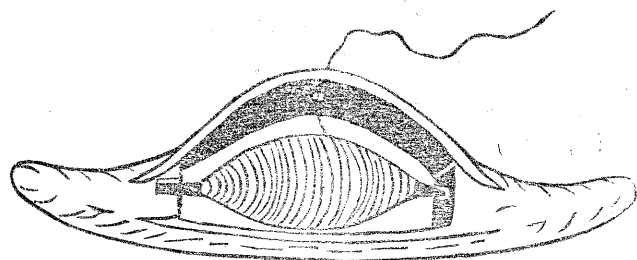
ا ب (آب)

ا ا ب ب ب ب

(حرف صوتی)

و و

کو کول بو بول

موکا

م م م م

ما مو لام مال

بو کول مو . کول بو . بو موم کوک مو .
بو موم کوک .

ر ر

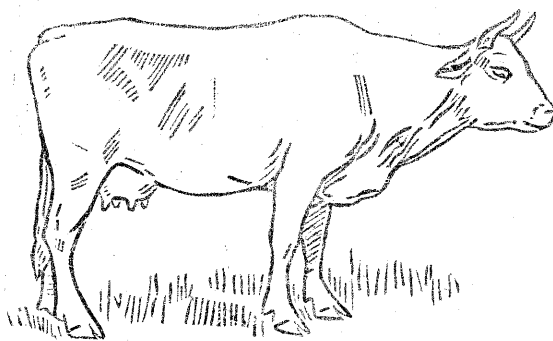
رو را کور بار

اط بار مو . اط بار . مال بار مو . مال بار .

بالا

ب ب ب ب
ل ل ل ل
طا با لال لا ال

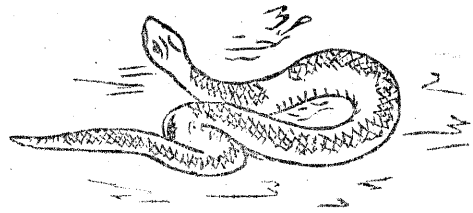

کالا

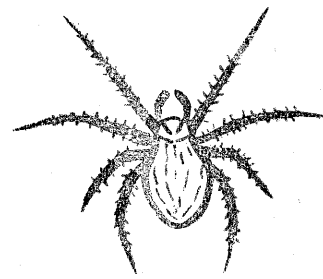
ک ک ک ک
ک ک ک ک
ک ک ک ک

©MOEN, S. & E. A-B kitáb-i. [ABC-book]. • Kashgar. [Swedish Mission Press], 1936. 32 p., 23 woodcut illustrations. [printed grey wrappers]

»A booklet designed for learning the rudiments of reading in Eastern Turki or Uyghur. It was the fifth work published by the Swedish Mission Society with this title. Providing materials for the Mission's schools was an important part of the output of the Society. The earliest known versions of an ABC book seems to have been handwritten by G. Raquette. After the introduction of the cyclostyle apparatus L. E. Högberg compiled a new ABC book. This was replaced by a printed edition in 1912 (cf. Jarring 1912:2), which in 1914 was reissued in a reworked edition (Jarring 1914:3). The ABC book offered here is the first known edition after 1914. The illustrations are simple block-print line drawings, one of them signed *Mahmud*. The work was printed by the Swedish Mission Society in two issues of together 5000 copies. Our copy is the issue with an additional *basmala* printed on the first page and a different ornament on the front cover. - Jarring 1936:2b.

ییلان

دو (دیو)

د د

ی ی (حرف ساکن)

یوک یار یان یال یاد ای طای
یوک بار مو - یوک بار دور - ای کوک دا بار دور -
یوگان اط دا بار - دادام یوک الادرور -

داک دار دادا دور دوم
داک بار مو - داک بار دور - بو دار کوک مو -
بو دار کوک دور - دادام بار مو - دادام بار دور -

ی ی (حرف صوتی)

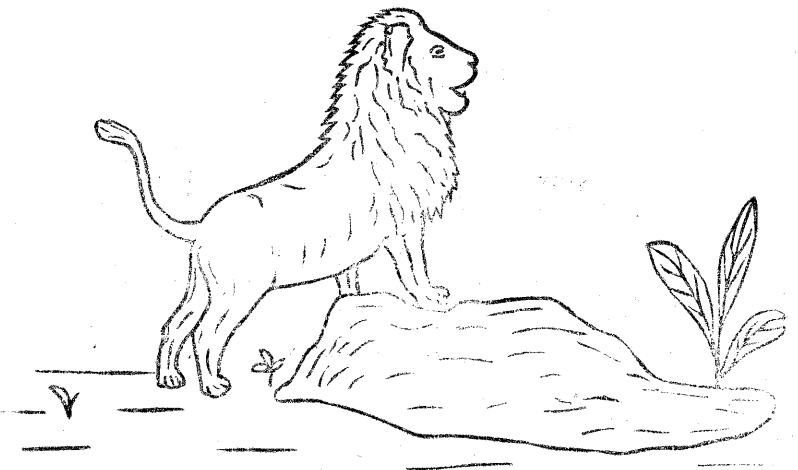
کین کیم کیر میم امین دیل
یولدا کیم بار - یولدا اکام بار - نانیم بار دور -
بوکون کیم کیر یودی - بوکون انام کیر یودی -

ن ن ن ن

نان نور نار کون دان
دان بار مو - دان بار دور - کون کوک دا بار مو -
کون کوک دا بار دور - نان بار دور -

سَ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵

سَی پُڊ گُڊ پِڊ پِلدام اَدَم اَمَّا
يَمَان پِر شير پِلدام بارا دور. يولدا بلا بار دور.
دادام پُڊ الا دور. انام سَی بيلان گُڊ الا دور.

(حرف ساکن)

ه

هَم هَر هَوَل هَوَا هَوَرُون هَمَان
هَوَا کَوک دور. بَر بلا هَوَرُون دور.

شیر

ش ش ش ش

(حرف صوتی)

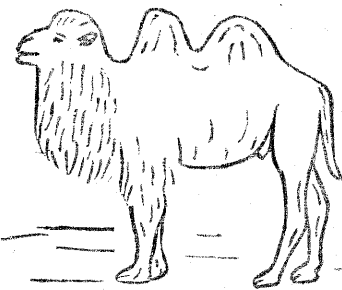
ا

آ

هَرَه بِيده گِيړده بِرله دانه يِنه
بِر بلا گُڊ الډي کين مَن هَم گُڊ الډيم.
المه بِيه بيلان گُڊ بار دور. هَرَه هَم بار دور.
انام گِيړده الا دور. دادام المه الا دور.

شو شول شال شير اش ماش

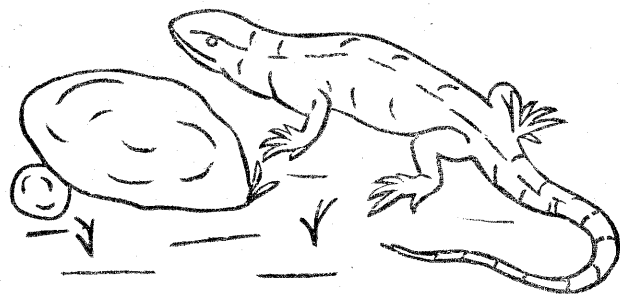
شير بار. بيو شير ياش دور. شال کوک دور.
شوک بول. اش نان بار دور. الا موشوک بار.
اکام ياش دور. انام اش نان الا دور. بيو کون
طای کولکا بارا دور. شو اش دا کوک بار دور.
اط موکا دو بيلان شير

توگه

ت ت ت

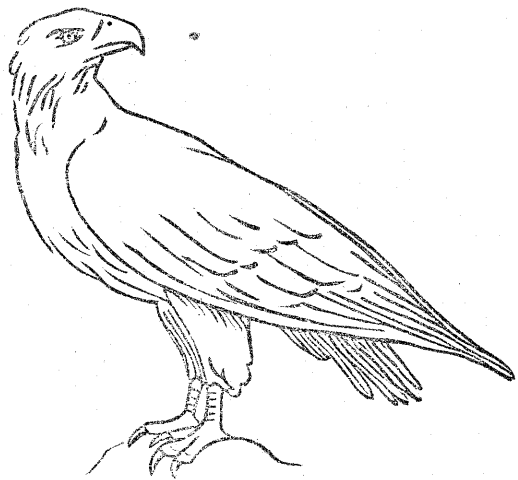
قال تيد تاش تگی توшок تيكان
قام دا توшок باردور. بر توطي يولدا يورا دور.

سالما

س س س س

سو سوت سيم سايه سرکه سرای
قام دا تولا سالما باز. انام هم سی هم سوت الادور.

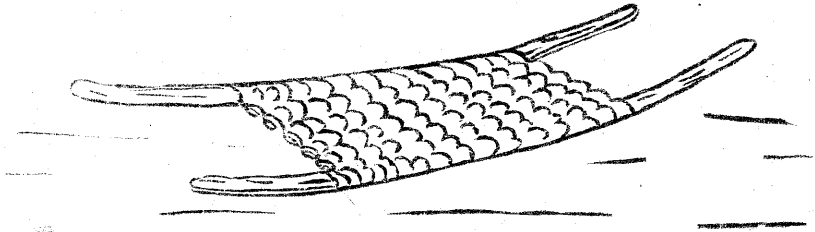
قوش

ق ق ق

قار قرا قوي قيد قلد قاتيق
قرا قوش تاشدا تورادور. قرا قوش گکلیک
ييدور. اق بر موشوك سنده بارمو. اق
موشوك منده يوق. اما اق قوي منده بار.

و و (حرف ساکن)

وای وقت ویران دوان دوان یساوا
بسلام یاتادور. وای دوان یمان دور.

زنبیل

ز ز

زور زیر زی زبان زمان زمین
 بو زنبیلده زردک تولا بار دور. انام بازار دین تولا
 کرمال الدی. بیر موزای بش کیگیز سکر کوزا
 هم الدی. کین موزای نی یوز سرکا شتامیز.

ح ح ح ح

حال حوا حرف حمد حلال حرام
 حلوا قاتلیق دور. من خیال بولمای گلدیم.
 ح دیب بیر حرف بار دور. حساب قیلیب باقامیز
 بو حاکم راست حکم قیلدی.

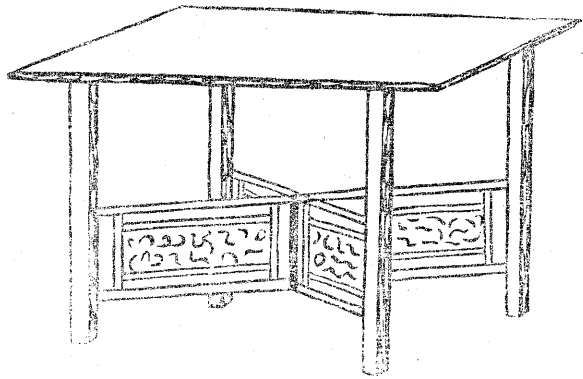
پاقا

پ پ پ پ

پدل پوت پوش پالتو پاقلان پوتون
 پاقا بار مو. بیر پاقا یولدا بار دور. بیر بلا
 اطلاق کلیب پاقانی کورسه پوش دیدی. یولدا
 بیر پاقلان هم کوردی. پاقلان تولا کون بیده یدی.

نک نینک

وانک تانک سانک تونک دونک یونک
 منینک سنینک انینک اتانینک دادانینک

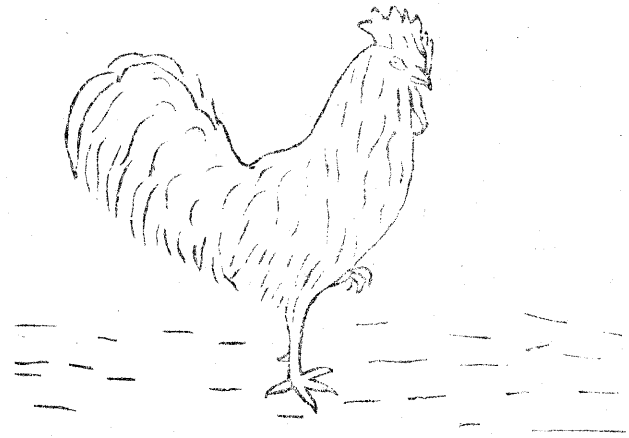
جوزا

ج ج ج ج

جان جنّ جام جانور جدل جنك
 بر جوزا بيزده بار. دادام بر دوكاندين انى الدى
 اكام بركان بش جينك جيگده جوزادا بار.

او

حوّا خان اوز اوييكا باريب دور. اويده اوبدان
 اوتاكى باز. اوى ايسيق ايماس اما حوّا خان اوتان
 اليب اوت ياقادور و اوى پات ايسيق بولادور.

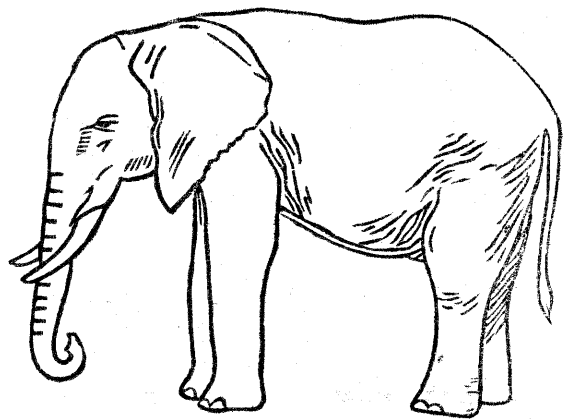
خوراز

خ خ خ خ

خام خان خوش خانه خالته خدا
 كولكا بر خوراز توشوب كتى. حوّا خان خورازنى
 كولدين اليب قويوب بردى. خوراز خوش بولوب
 كتى. كين حوّا خان بيلان نيازاخوند مكنتبكا
 باردى.

اي

ايت ايز ايكي اينى اير ايرته
 بر اينيم بار. انينك ايكي ايتى بار. بر ايت ياواش
 اما ينده برى يمان دور. اينك و ايت حيوان دور.

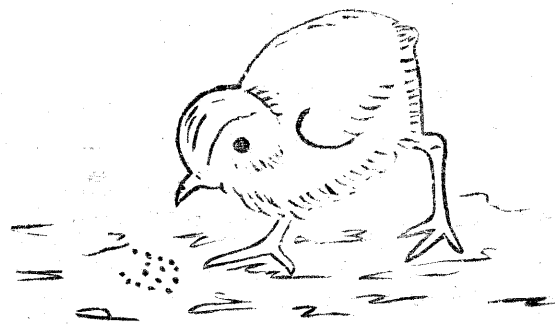
فیل

ف ف ف

فور فیل فکر فقیر فریاد فایده
فیل دیکان چونک بر حیوان دور. فیل نینک
تومشوقی اوزون و قولاقی چونک دور. الدی تیشی
هم اوزون دور. فیل چونک دور اما یاواش ایکان.

ص ص ص

صاف صرف صفی صغر صبر صورت
اویده بر صندوق بار دور. صندوقدا صورت بار.
صغر ایدا سفرکا بارسام صندوق لازم بولادور.

چوجه

چ چ چ

چای چونک چول چپان چالا چاقا
تورت چوجه بار ایردی. بر کون بر سار کلیب
برنی الدی. اوچ قالدی. بر نجه کوندین کین
ایت برنی توتوب الدی و موشوک هم برنی
توتوب الدی. شونینک اوچون اران بر چوجه
قالدی.

اونک قولوم سول قولوم برله تنک دور. چونک
دنکده مینک اوی بار. خدا چونک دور. سانکدا
قانک بار. قرا رنک بار مو. رنک بو یرده یوق دور.

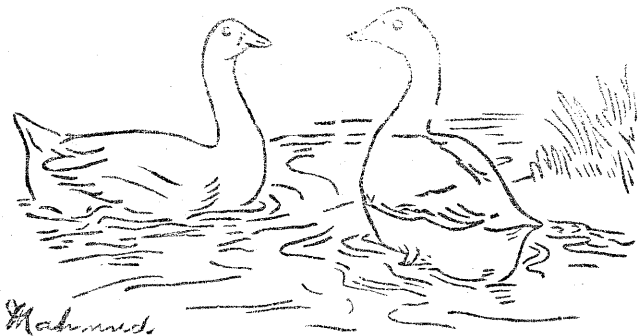
ع ع ع ع

عید عیب عمر علم عقل عفو
 چونک عید غه انام بیزکا ینکی ایگین تکیب
 بَرادور. عقلی بار پَلا اتا انا غه حُرمت قیلادور.
 عُمر ونک اوزون بولغای. خُدا عُمر بَرادور.

ض ض ض ض

ضِدّ ضَرَب ضَرَر ضیاقَت عَرَض قَرَض
 اکام نینک قرضی بار ایردی. بَر کون قرضی نی
 توکاتی. اول کون چونک ضیاقَت قیلدی. قَرَض
 دیکان عَرَض و عَرَض دیکان ضَرَر دیدی.

یَخْشِی کِشِی شَهْر خَجْک غَرِیچ
 قورقونج باغلاغلیق فاسیغلیق یلانغاچ
 قرانکغو شفتالو غین آلو یاپسَرماق
 یورگوماچ کاشغَر قوشوغلوق قوغون

غاز

غ غ غ غ

غاز غار غَم غَزَل غورَه غَرِیَب
 دَریادا غاز بار دور. غاز اوت و دان بیدور. سو
 اوزوب چوموب تولا اوبنایدور. باغدا غورَه بار
 دور. بَلالار غورَه نی اوبدان کوروب بیدور.

کولکا جوزاغه حُکْم کا دوکانغه
 کولنی جوزانی حُکْم نی دوکان نی
 کولده جوزادا حُکْم نه چپاندا دوکاندا
 کولدین جوزادین حُکْم دین چپاندین دوکاندین

ظ ظ ظ ظ

ظلم ظالمِ ظلمتِ ناظرِ نظرِ نظمِ
بو مکتب ده ینکی نظام بولدی. تونده کون بیر
آدم منکا نظر سالدی. ظاهر بیلان ظلمت دیکان
سوزلار عربی سوز دور. خدا حاضر ناظر دور.

ث ث ث ث

ثلتِ ثنا مثَلِ ثانیهِ مثقالِ وارثِ
بیر ساعت اتمیش دقیقه و بیر دقیقه اتمیش
ثانیهِ بولادور. بیر سر پُل اون مثقال بولادور.
بو ثواب ایش دور.

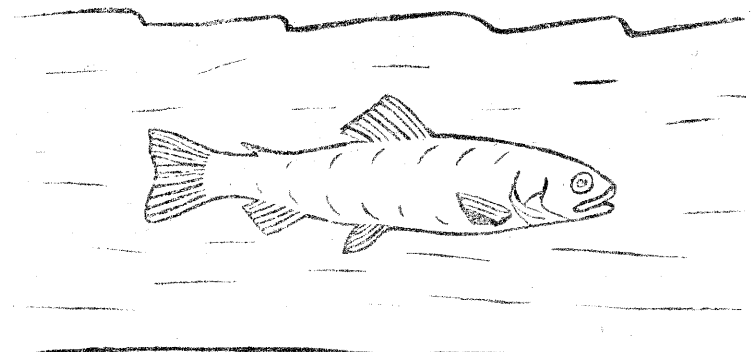
ژ ژ

اژدها ژورنال اثریر
شور دریا دا اژدها بار دور. ینکی حیات دیکان
بیر ژورنال کاشغر دا بار دور. اثریر یورتی اق
تینکیزنینک بویدا دور.

بیر بلانینک کبی

منینک دادام سوداگر کشی دور. هر کونی
بازاردا سودا قیلادور. دادام بیلان انام منکا
ابراهیم دیب ات قویوب دورلار. دادام نینک
بیر اناسی بار. اول منینک چونک انام بولادور.
انکا حرمت قیلامیز. اوزی تولا قریغان کهنه
سال کشی بولغان اوچون هیچ ایشنی
قیلالمایدور. من کونده مکتبکا بارور من.
اخشام دا دادام بازاردین کلکانده انکا اوزکانکا
نیم فی اوقوب برور من. دادام منکا کتاب
و کاغد الیب برادور. دادام اوبدان اوقوسانک
پات مِلا بولور سن دیدور.

چاقان بول و سنکا ساقلیق
نان و خوشلوق تگانور
چاقان بولسانک بوزوق ایشقه
سنکا فرصت بولمایدور

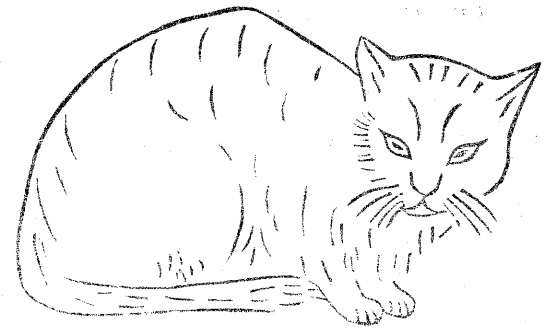

بلیق

بلیق دریا دا بار دور. آق بلیق قرا بلیق
 و پاقا باش بلیق دیکن برنچه قسم بلیق بار
 ایکن. ایرته یاز وقت دا سونینک دونک یرلاریکا
 باریب تخوم سالادور. توخی تخوم لارینی
 باسقاندیک آفتاب بلیق نینک تخوم لارینی
 ایسیق ساقلاب بلالارینی چیقارادور.
 بلیق توتماق اسان بر ایش ایماس دور.
 بلیقچیلار تور بیلان قارماق ایشلاتیب اولارنی
 توتادور. اندین کین بازارغه ایب باریب
 ساتادور.

یخشی مصلحت

بو گون دادام ایتیب دورکه بازاردا شایه
 یوق ایکن سونینک اوچون من خفه بولدوم
 چونکه دادام منکا عیدلیققه بر شایه
 کونکلاک ایب برماکچی بولوب ایردی.
 چونک انام مونی انکلاب ایتیکه ای بلام
 شایه کونکلاکینک بولماسه هم اوبدان عید
 قیلغالی بولادور. شایه کونکلاک الادورغان پلغه
 نان ایب کمیغل بلالارغه برینک که اولار آچ
 قالماسون. سنینک اوبدان دوپانک بار. یخشی
 چپانینک بار. ینکی میسه نک بار و هم یخشی
 چیت کونکلاکینک بار. سن آچ قالمایسن
 یا سوغاقدان تونکمایسن. ئیکن کمیغل
 بلالار هم تونکادور هم آچ قالدور. سن بولار
 نی خوش قیلسانک اوزونک هم خوش بولا سن.

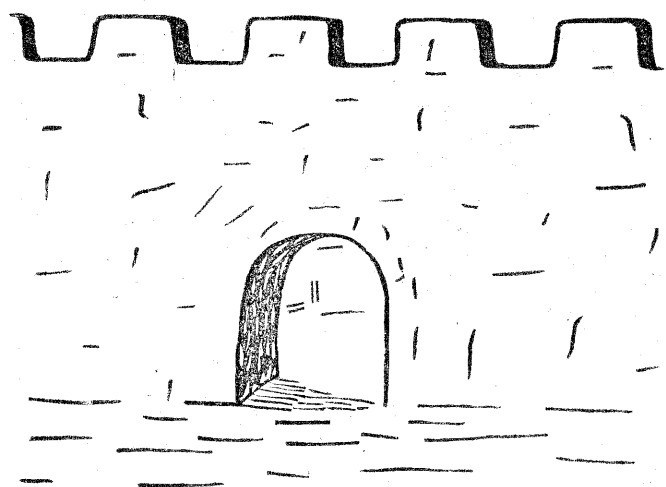
موشوك

تور خان نينك موشوكى بار ايكان . اول
 موشوك نينك تور اسلاني بار دور . اولار تولا
 اويانچى دور لار . تور خان بر شوينه نى يركا
 تاشلاب تارتسه حاضر هممسي قوپوب شوينه نى
 تورقالي يو كوردور . اولار هم بر برى بيلان تولا
 يومالاب معلق اتيب اويناشادور . تور خان
 موشوك و اسلانلاريغنه سوت بيري تولا
 اوبدان باقادور . گوشت بيلان نان هم
 برادور . انينك اوچون گوندين گونكا
 اسلانلار چونكرق بولادور .

خدا سنى كوردور

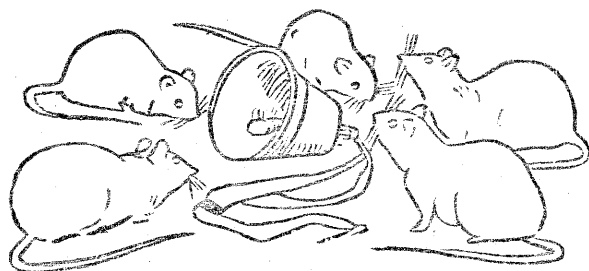
بر اوغرى اوز اوغلى نى برله اليب بغدادى اوغور
 لاغالى چيقتى . خرمانغه يقين كلكانده بر ايگيز
 يركا چيقيب آدم بارمو يوق مو ديب هر طرفكا
 قايلادى ليكن هيچ كمرسه نى كورمادى . اول
 وقت انينك اوغلى بر طرفكا قايلامادينك ديب
 اتاسيغه ايتتى . قايسى طرفكا قايلاماديم ديب
 اتاسى سوردى . يوقباريغه قايلامادينك خدای
 تعالى سنى كوردور ديب بلاسى ايتتى . اوغرى
 بو سوزنى انكلاب قورقوب اوغورلوق قيلماي
 اوييكا يانيب كتى . الله تعالى حاضر ناظر دور .

خدای تعالى حق دور . موسى عليه السلام
 حق تعالى نينك پيغمبرى ايردى . خدا
 تقوى آدم نى يخشى كوردور .

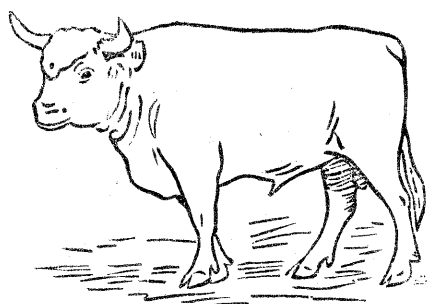
دروازه

بو دروازه چونک بر شهر نینک دروازه سی دور. دروازه بان هر ایرتسه کان دروازه فی اچادور و هر اخشام فی ایتیب قویادور. اوچوق تورغان وقت دا انینکدین تولا کشی اولاغ مکافه و عرابه لار اوتوب تورادورلار. پنجشنبه بازار کون بولغاندین کین نورغون کشیلار اوتادور. یاز وقت بولسه دهقانلار صحرادین نهایت تولا میوه لار شهرکا الیب کیرادور. اول وقت قوغون اوزوم شفتالو ارهون المه و شونداغ میوه لار بازاردا تاپغالی بولادور.

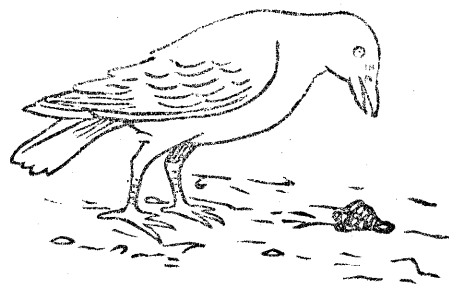
ساقچان

بر مکتبه بش ساقچان بار ایردی. بر کون اولار بر کولدورمه تاپیب ایردی. کولدورمه بیلان نمه قیلامیز دیب مصلحت قیلیشیب اولتورسه بر ساقچان دیدیکه موشو کولدورمه فی موشوک نینک بوینیغه اسیب قویالی. اندین هر قچان موشوک کلسه فی انکلاب قاچالایمیز. همه سی خوش بولوب اوبدان اوبدان دیدی. اما قری بر ساقچان سوردیکه کولدورمه فی اسیب قویغالی کیم بارادور. اول وقت همه سی شوک بولوب قالدی.

بوقا

بوقا دیکان کلانینک ایرکاکسی دور. اول
 اینا کدین هم چونکراق هم کوچلوغراق بولادور.
 بعضی بوقا یواش دور اما بعضی سی یمان بولادور.
 نیاز اخوند دیکان برکشی نینک یمان بر بوقاسی
 بار ایردی. شو بوقا هر وقت اغیلدا باغلاغلیق
 توردی. برکون بوشانیب کتی. ایمدی دنیانی
 کورامن دیب ایشیکدین چیقیب حویلیدین
 اوتوب بغدادی بار ایتیزغه قاچتی. نیاز اخوند
 کینیدین قوغلاب کلسه بوقا توپانی اوسوب
 بوکوزاب توردی. نیاز اخوند قورقوب حویلیمه
 قاچتی. بوقا نیاز اخوندنی اوسویمن دیب کینیدین

قارغه

باغدا تولا قارغه بار. بر ایکیز درختدا
 ایکسی سی اولاب دور. برکون نور اخوند درخت
 غه چیقیب قایلایسه بش کچیک تخومنی
 کوردی. بر نچه کون کین ینه چیقسه تخوم
 دین بش بلا پیدا بولوب دور. نور اخوند درخت
 دین توشوب تکیده شوک ماراب تورسه قارغه
 تومشوقیدا غذا الیب کلیب بلاسیغه برکاتی
 کوردی. قارغه نینک بالالاری هر کون شونداغ
 پرورش تاپقانی بیلان پات چونک بولوب اول
 سیدین چیقیب اوچوب کتی.

قوغلاب حویلیدین اوتوب اغیلغه کیردی. اوخور
دا اینکی بیده بار ایردی. دنیانی کورماکدین ینکی
بیده یماک یخشی دیب بیده یکالی باشلادی.

خط نشانه لاری

— مد	— دوزیر
— تشدید	— زیر
— حمزة	— دوزیر
— جزم یا که ساکن	— پیش
— زیر	— دوپیش

رقم لاری

1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	10
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۰	۱۰
اون نقطه فوقوز سکر یتنه الته بش تور تورت اوج ایکی بر										

مش بیتنی

۱ انکلانکلار راحت بسرورلار * همیشه من چاقان تورای
اما قوتیمنی ساقسالی * راحت الینکلار انکلانک انکلانکلار

۲ ایمدی تور: سانانک یک و دو * قوللار ایکیز قوللار توغسرا
قوللار الدی قوللار کینکا * ایمدی یننه تور: سانانک یک و دو

۳ ایمدی بیل: اونکغه اورولکیل * قوللار اونکی ایکیز کوتسار
بدنینهکی چیپ کا اکینک * ایمدی تیکیشکیل قیلینک قیلینک قیل

۴ ایمدی بیل چپکا اورولکیل * قوللار چپی ایکیز کوتسار
بدنینهکی اونکغه اکار * ایمدی تیکیشکیل قیلینک قیلینک قیل

۵ قوی قوی قوی پوت فی یانغه قوی * ایمدی یننه قیلیم باقینک
تیزلارینک فی اهسته اکینک * یننه اوره تور تورونک تورونک تور

۶ کور کور کور اوبدان مانکادور * حلی یننه اولتور غاندا
اسان بولدی ایشلاکانده * مکتب یخشی دور کورونک کورونک کور

حرف لار

اونك طرفكا باغلانغان حرف لار	ايكى طرفكا باغلانغان حرف لار	چپ طرفكا باغلانغان حرف لار	باغلانماغان حرف لار
ا	—	—	ا
ب	ب	ب	ب
پ	پ	پ	پ
ت	ت	ت	ت
ث	ث	ث	ث
ج	ج	ج	ج
چ	چ	چ	چ
ح	ح	ح	ح
د	—	—	د
د	—	—	د
ذ	—	—	ذ
ر	—	—	ر
ز	—	—	ز
ژ	—	—	ژ
س	س	س	س
ش	ش	ش	ش

حرف لار

اونك طرفكا باغلانغان حرف لار	ايكى طرفكا باغلانغان حرف لار	چپ طرفكا باغلانغان حرف لار	باغلانماغان حرف لار
ص	ص	ص	ص
ض	ض	ض	ض
ط	ط	ط	ط
ظ	ظ	ظ	ظ
ع	ع	ع	ع
غ	غ	غ	غ
ف	ف	ف	ف
ق	ق	ق	ق
ك	ك	ك	ك
گ	گ	گ	گ
ل	ل	ل	ل
م	م	م	م
ن	ن	ن	ن
و	—	—	و
ه	ه	ه	ه
ی	ی	ی	ی

كچيك بلانينك بيتى

۱ كچيك بر بلا بولسام هم
و فقير اويوم تار
من خرسند من و غمليک يوق
پروردگاريم بار

۲ اوز رزقى نى قوچقا چلا رغه
كيم بر کوچى ايگان
شول پرورش قيلغوچى نى
خدایم ايتور من

۳ آق ايکين نى هر سوسنكا
كيم انى توقوغان
اول برادور لباسيم نى
من خاطر جمع دور من

۴ بر افتابداكى سوسنديک
خدانينک لطفیده
من حمد و شکر ايتور من
پروردگاريم غه